

ТВОРЧА ОСОБИСТІСТЬ ВИХОВАТЕЛЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Єфименко Л., Марілова Т.

Щастя наших дітей – це те, про що мріють і чого бажають дорослі: батьки, дідусі і бабусі, вихователі, педагоги. Яка вона – щаслива дитина? Кожна людина на це запитання відповідає по-своєму і малює в своїй уяві власний образ щасливчика.

Багато видатних педагогів пов'язують поняття щастя з творчістю. «Якщо ви хочете щастя для дітей, то готуйте їх не для щастя, а для творчої діяльності», – писав К. Ушинський [3].

Ця думка знаходить підтвердження у багатьох наукових педагогічних, мистецьких та психологічних дослідженнях. Відомий учений, академік В. Енгельгард пише: «... на моє тверде переконання, ніщо в житті і діяльності людини не є таким могутнім джерелом щастя, як творчість» [3].

«Хто виховує себе, той виховує інших», – стверджує педагог-гуманіст Ш. Амонашвілі [3].

Сучасний стан соціально-педагогічної практики характеризується значним попитом на педагогічну творчість освітян. У психолого-педагогічних дослідженнях (В. Андреев, Т. Альтшуллер, В. Канвалик, Н. Кузьміна, В. Моляко та ін.) та на практиці в працях (Ш. Амонашвілі, А. Дашевська, С. Лисенкова) з'ясовано, що саме творча особистість педагога є визначним фактором виявлення та розвитку творчих можливостей вихованців.

Вітчизняною та зарубіжною наукою накопичено певний досвід у розробці основних теоретичних передумов проблеми формування творчої особистості [2].

Слід зауважити, що співтворчість педагога й вихованців – не просто спільна творча діяльність, в якій останні здійснюють творчий підхід до навчально-пізнавальної діяльності, а вихователь просто керує нею. При

організації співтворчості та співробітництва в системі відносин «вихователь – дитина» значно підвищуються вимоги до творчої позиції педагога у процесі навчання.

Тільки творчий педагог може сформувати творчу особистість вихованця, допомогти йому виявити свої нахили та здібності, самоактуалізуватися. Для цього вихователеві необхідно глибоко вивчати і знати інтереси та захоплення дітей, а також уміло використовувати їх під час спільної навчальної діяльності.

Назвемо основні риси, притаманні творчому вихователю:

- Сумлінне ставлення до своєї справи, ретельне виконання своїх обов'язків у будь-яких ситуаціях, за будь-яких умов.
- Постійний пошук оптимального вирішення завдань, пошук методичних знахідок.
- Бажання та вміння досягати позитивних результатів навіть за несприятливих умов.
- Розвиток фантазії, вміння бачити незвичайне навіть у звичайних ситуаціях.
- Прагнення сформувати творчу особистість вихованця.
- Артистизм, уміння розвивати, стимулювати дитячу уяву.
- Уміння створювати проблемно-пошукові ситуації, ситуації успіху.
- Педагогічний такт.

Відтак серед характерологічних особливостей творчої особистості можна виокремити: оригінальність, ініціативність, наполегливість, високу самоорганізацію, працездатність.

Зазначимо, що вихователю має дотримуватись принципів освітнього процесу, які сприяють формуванню творчих здібностей дітей. Серед них:

- Принцип розвитку, який припускає врахування вікових та індивідуальних особливостей дітей;
- Принцип самодіяльності, що має на меті діяльний підхід, коли вихованці відчують себе співучасниками освітнього процесу, а ідеї вихователя повністю оволодівають ними;
- Принцип самоорганізації, який повинен бути добре відпрацьований педагогом.

Підкреслимо, що пріоритетом у роботі з дошкільниками є формування творчої уяви, яка в різних видах дитячої діяльності забезпечує становлення психіки дитини в цілому. Здатність до уяви проявляється не лише у створенні нових образів у дійсності, а й в умінні дивитися на світ «очима іншої людини»). Це дає можливість бачити світ по-справжньому, цілісно, інтегрально – «бачити ціле раніше частин» (наприклад, дитина використовуючи в грі паличку замість конячки повинна зображати не лише їзду, а вжитися в образ іншої людини – вершника).

Організовуючи життєдіяльність старших дошкільнят у сім'ї та в ЗДО, слід сміливіше запроваджувати експериментів та дослідів, надавати дитині можливість та право самостійно приймати рішення, виробляти елементарні гіпотези, доводити, обґрунтовувати, відстоювати власну точку зору. Варто давати батькам конкретні поради щодо розвитку в дитини допитливості, здатності творчо переробляти пережиті життєві враження, втілювати творчу уяву в реальній дійсності, розв'язувати нескладні життєві проблеми.

Підходимо до висновку, що сучасній українській освітній системі потрібен педагог з новим, якісним баченням проблем освіти, професіонал, невтомний дослідник-новатор, здатний швидко перебудувати напрям і зміст діяльності відповідно до зміни технологій та вимог суспільства, педагог, який допоможе дитині сформувати генетичну потребу у творчій самостійності, реалізації себе як всебічно розвиненої особистості. Дидактична взаємодія в системі відносин «вихователь – дитина» – важливий стимул пізнавальної активності, самостійності дітей. Правильна організація освітнього процесу на

принципах дидактичної взаємодії створює необхідні умови для становлення творчої індивідуальності вихованців.

Література

1. Калошин В. Ф., Гоменюк Д. В. Розвиток творчості учнів. Харків : ВГ «Основа», 2008
2. Творча особистість педагога як передумова розвитку творчих можливостей дітей.
https://rostok40.ucoz.ua/publ/metodicheskaja_kopilka/tvorcha_osobistist_pedagoga_jak_peredumova_rozvitku_tvorchikh_mozhливостей_ditej/4-1-0-19
30.07.2013
3. Творчий учитель як фактор розвитку творчого потенціалу учнів. https://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/27995/
29.02.2012